

VALMIERAS KĪMIKIS

VALMIERAS STIKLA SKIEDRAS RŪPNICAS PARTIJAS KOMITEJAS,
ADMINISTRĀCIJAS, ARODKOMITEJAS UN KOMJAUNATNES KOMITEJAS IZDEVUMS

Avīze iznāk
kopš 1979. gada 25. oktobra

ČETURTDIEN,
1987. gada 17. decembrī

Nr. 50 (420)
Cena 1 kār.

Drošāk nostāties uz pārkārtošanās ceļa

Kā jau informējam lasītājus, partijas rajona komitejas izbraukuma sēdē tika izskatīti jautājumi par Valmieras stikla skiedras rūpnicas partijas komitejas darbu komunistu avangarda lomas palielināšanā XII piecgades valsts plāna izpildes nodrošināšanā. Pirms biroja sēdes rūpnīca vairākas dienas uzturējās partijas rajona komitejas rūpnīcības un transporta nodalījuma vadītājs JURIS SLENGIS. Redakcija lūdz viņu izteikt savas domas par partijas darba jautājumiem, par ko tika runāts biroja sēdē.

— Partijas rūpnicas organizācija apvieno savās rindās vairāk nekā 400 PSKP biedrus un kandidātus, kas sastāda 11,7 procentus no strādājošo skaita. Komunisti darbojas 12 cehu partijas pirmorganizācijas, septiņās no tām ir izveidoti biroji, darbojas 12 partijas grupas. Liekas, ka tas ir liels spēks, kas spēj risināt visatbildīgākos ekonomikas un ideoloģiskās audzināšanas uzdevumus. Partijas pirmorganizācijas, biroja sēdes un ražošanas sanāksmēs tiek izskatīti jautājumi, kas saistīti ar ekonomikas pārkārtošanu, produkcijas kvalitātes uzlabošanu, plānoto uzdevumu izpildi, sociālo problēmu risināšanu. Regulāri apspriesti arī ideoloģiskās audzināšanas darba jautājumi. Reizi mēnesī notiek cehu organizāciju sekretāru un to vietnieku semināri. Divas reizes gadā notiek rūpnicas partijas organizācijas atklātās partijas sapulces. Šī gada desmit mēnešos notikusi 130 lekcijas par dažādām tēmām, kuras noklausījušies vairāk par 4500 strādājošie. Pēc noteiktas sistēmas notiek vienotās politdienas. Taču jāatzīmē, ka šos pasākumus ne vienmēr atbalsta cehu priekšnieki.

Partijas macību sistēma māsās 445 klausītāji, komjaunatnes — 82 klausītāji. 54 komjaunieši mācās pedagogijas tautas universitātē, bet pārējie — ekonomiskās izglītības sistēmā. Politiskā un ekonomiskā macību organizācija ir nepilnīga. Jautājumi par macībām izskatīti tikai cehu partijas pirmorganizāciju

sapulcēs, bet nav skatīti partijas komitejas sēdēs. Trūkumi ir arī ekonomiskajā izglītībā.

Biroja sēdē tika aizrādīts, ka partijas rūpnicas komiteja gan noklausījusies ražošanas vadītāju pārskatus, bet līdz šim vēl nepietiekami tiek apspriesti raksturojumi vadošiem darbiniekiem.

Jauzlabo darbs ar bezpartejisko aktīvu, lai labākos cilvēkus sagatavotu uzņemšanai PSKP rindās. Šogad uzņemti 11 PSKP biedru kandidāti, 1986. gada — 15, bet 1985.

Partijas dzīve

gada — 18. Darbs ar bezpartejisko aktīvu vislabāk rit lielākajos — 2. un 4. cehā, toļies 12., 13. cehā un 36. profesionālā tehniskajā vidusskolā pēdējos trijos gados PSKP biedru kandidātos nav uzņemts neviens cilvēks. Par darbu ar bezpartejisko aktīvu runāts sekretāru semināros, cehu partijas sapulcēs, bet rūpnicas partijas komitejas sēdēs šī darba analīze izpaliek. 1986. un 1987. gada nav noklausītas partijas cehu organizāciju atskaites par darbu ar bezpartejisko aktīvu, sagatavojot cilvēkus iestājam PSKP biedru kandidātos. Bet uzņemuma taču ir daudz teicamu strādnieku un aktīvu sabiedriskā darba veicēju, kuri būtu cienīgi saukties par komunistiem.

Ir novēroti arī citi trūkumi partijas organizatoriskajā un ideoloģiskajā darbā. Piemēram, nepietie-

kama vēriba tiek veļtita pieņemto lēmumu izpildes kontrolei. Partijas komiteja vēl nepietiekami vada cehu organizāciju darbu, nefiek vērtēts, kā komunisti ievēro partijas Statutu prasības, kā tiek nomaksāta biedru nauda. Diemžēl ir vēl gadījumi, kad komunisti pārkāpj Statūtu, neievēro sadzīves normas, lieto alkoholisks dzērienus, izdara citus pārkāpumus, kas nav komunistu cienīgi. Nopietni jāpastrādā, lai uzlabotu partijas sapulču apmeklētību, pareizi noformētu sapulču un biroja sēžu protokolus, citu dokumentāciju.

Lūk, šīs un citas nepilnības un trūkumi partijas rūpnicas komitejas organizatoriskajā un idejiskajā politiskās audzināšanas darbā, lai pilnībā nodrošinātu PSKP XXVII kongresa un tam sekojoso Plenumu lēmumu izpildi rūpnicas kolektīvā, bija par cēloni partijas rajona komitejas biroja secinājumam, kas fiksēts piemērtajai lēmumā, atzīt partijas rūpnicas komitejas darbu šajā jomā par nepietiekamu.

Rūpnicas komunistiem, partijas organizācijai ir daudz labu tradīciju, — noslēgumā teica JURIS SLENGIS. — Jācer, ka, sagaidot savu uzņemuma 25 gadadienu, partijas organizācijas cehos, partijas rūpnicas komitejā, visi komunisti, ievērojot biroja izteiktos aizrādījumus un vēlējumus, tālāk pilnveidos savu darbu, vadot pārkārtošanas procesu, strādājot saimnieciskā aprēķina un pašfinansēšanas, valsts pieņemšanas apstākļos, palielināsies katra partijas biedra un kandidāta personiskais ieguldījums ražošanas plāna izpildē un produkcijas kvalitātes uzlabošanā, vēl vairāk paugstināsies komunistu avangarda loma ekonomikas, sociālo un kultūras problēmu risināšanā.

JUBILEJAS RINDAS

● ATIS PENCIS.

1937. gada 14. decembrī Pencis ģimenei sevi piesaka ceturtais bērns — sprigans puika. Vecāki puiku nosauca par Ati. Atis jau kopš bērnības ir zinātkārs. Visu viņam vajag redzēt, visu vajag izziņāt.

1945. gadā Atis Pencis sāka mācīties Ērgemes seplingadīgajā skolā. Skolu pabeidzis, dodas uz Valkas 1. vidusskolu, kur iegūst vidējo izglītību. Skolā Atis nodarbojas ar sportu, viņam ir otra sporta klase slepošanā, vieglatlētikā. Atis — skolas un rajona čempions slepošanā, piedalījies arī republikas jaunatnes sacensībās.

Pēc vidusskolas beigšanas Atis iesauc Padomju Armijas rindās. Un atkal iznāk saskarties ar sportu. Pirmo un vienīgo reizi savā mūžā skrīen maratonu un «izskrien» otro sporta klasi.

Pēc dienesta Atis Pencis sāka strādāt celtniecībā. Ir viens no tiem, kurš sāc celt mūsu cehu, piedalījies «Izskrien» ielūgšanā, un tā arī līdz pat šai dienai pat palicis par mūsu ceha «storakmeni».

Atis nolemj, ka zināšanu un prasmju, un 1960. gadā iestājas vieglatlētikas rūpniecības tehnikumā. No 1962. gadā pēc rūpnicas vadības un tehnikuma vadības savstarpējās vienošanās Atis Pencis sāc strādāt

mūsu rūpnīcā, mūsu cehā. Pa šiem 25 gadiem viņš ir bijis ceha mehāniķis, enerģētiskis, ceha priekšnieka vietnieks, atkal mehāniķis, un pārreiz strādā par remontatlēdznieku. Un atkal nodarbojas ar celtniecību, tikai mazākos apmēros — jābūvē jaunais agregāts CIA-5.

Par to, ka Atis savu darbu veic godīgi un pēc labākās sirdsapziņas, liecina vairākkārtējie apbalvojumi. Viņa vārds ierakstīts ceha, rūpnicas Goda gramatā, viņa fotoattēls bijis ievietots ceha, rūpnicas un rajona Goda plāksnēs. Atis ir viens no pirmajiem, kurš apbalvots ar ordeni «Goda Zīme».

Ne mazāks ir viņa ieguldījums racionalizācijā un ceha labiekārtošanā. Vairākkārtīgi viņš bijis labākais racionalizators rūpnīcā un pat rajonā.

Pa šiem gadiem Atis pabijis gan drīz visās mūsu apvienības rūpnīcās.

Viņa vaļasprieks — makšķerēšana. Ziemā vēl nav aizmirsts arī slepošanas prieks.

Ati, lai Tev pietiek spēka, izturības un veselības vēl tālām darba gaitām!

ZAIGA CIRULE

ANITAS MARTINSONES foto

Mācās speciālisti

Saskaņā ar noslēgto līgumu starp rūpnīcu un Rīgas starptozaru tautsaimniecības speciālistu kvalifikācijas celšanas institūtu mūsu uzņēmumā noorganizēta vadošo darbinieku un speciālistu apmācība par komplekso programmu «Kvalitāte-90». Pavasarī macībās iesaistīti 60 speciālisti.

Nodarbības notiks pēc 72 stundu programmas četros posmos. Pirmais no tiem risinājas no 14. līdz 16. decembrim. Katrā posmā notiks arī viens izbraukums uz Rīgu, kur apmācību dalībnieki apmeklēs kādu no republikas pirmrindas uzņēmumiem.

«Dainai» — diploms

Aizvadītajā svētdienā rūpnicas folkloras ansambļa «Daina» piedalījās II Vissavienības tautas daiļrades festivālā ievēros notikuma koncertā P. Stučkas Latvijas Valsts universitātes aulā Valmieres izpildīja daļu no bērnu dziesmu repertuāra.

Par ieguldīto darbu padomju sadzīves tradīciju maksimālais izpildes «Daina» apbalvota ar diplomu un naudas prēmiju.

Apšveicam kolektīvu ar kartejo radošo šanāku!

APSPRIEŽ AKTUĀLUS JAUTĀJUMUS

15. decembrī notika «rodbiedrības rūpnicas komitejas prezidija sēde, kas izskatīja jautājumus par programmas «Veselība» īstenošanas gaitu.

Prezidijš noklausījās arī galvenā

grāmatveža Andreja Miglenieka un finanses daļas priekšnieces Anitas Primanes informāciju par rūpnicas kolektīva gatavību strādāt pašfinansēšanās apstākļos.

PAZIŅOJUMS

25. decembrī plkst. 12.15 aušanas ceha lekciju zālē notiks rūpnicas partijas organizācijas atklātā kopsapulce.

Darba kārtība: partijas rūpnicas komitejas pārskats par darbu pārkārtošanas procesa vadīšanu.

Lūdzam rūpnīca strādājošos iesniegt savus priekšlikumus un ierosinājumus darba uzlabošanā rakstiski vai izteikt mutiski partijas rūpnicas komitejā vai partijas cehu organizāciju sekretāriem.

HRONIKA

Par ilggadīgu nevainojamu darbu un sakāra ar 50. dzimšanas dienu 17. ceha remontatlēdznieks Grigorijs Timošenkovs apbalvots ar Goda rakstu un naudas prēmiju.

Par ilggadīgu nevainojamu darbu, aktīvu līdzdalību racionalizācijas un izgudrošanas darbā un sakāra ar 50. dzimšanas dienu 2. ceha atlēdznieks Atis Pencis apbalvots ar Goda rakstu un naudas prēmiju.

Saskaņā ar instrukciju par atklātības izmaksas kārtību par atklājumiem, izgudrojumiem un racionalizācijas priekšlikumiem izmaksāta atklātība par racionalizācijas priekšlikumu ieviešanu — A. Pencim (4 priekšlikumi), A. Sokolovam (2 priekšlikumi), E. Pakalniņam (2 priekšlikumi), U. Navilim, M. Klapenkovam (2 priekšlikumi), A. Vindedzim (2 priekšlikumi), L. Vorogecim, I. Ljahovskim, G. Ulanovam, I. Sčukinam (2 priekšlikumi), P. Boiko, A. Kaimiņam, E. Lānam, V. Cergicim, V. Sjominam, E. Mauliņam.

Lai nodrošinātu dzelzceļa ritošā sastāva saglabāšanu manevrēšanas un kravas operāciju izpildes procesā, ar direktora pavēli par atbilstīgo par vagonu parka saglabāšanu rūpnicas teritorijā iecelts iekraušanas un izkraušanas darbu meistars Janis Abolins.

Viņam uzdots vagonu apstrādes laikā stingri kontrolēt pakļauto cilvēku darbu un nepieļaut vagonu bojāšanu manevrēšanas laikā, durvju atvēršanu un aizvēršanu un citas operācijas.

Lai veiktu pasākumus cehu, iecirkņu, laboratoriju, noliktavu un citu objektu aizsardzībai no ugunsgrēkiem, ar direktora pavēli apstiprināts brīvprātīgo ugunsdzēsēju vienību sastāvs cehos, iecirkņos, laboratorijās, noliktavās.

Ar rūpnicas kvalifikācijas komitejas lēmumu 4. ceha mācekļi Inesei Martinsonei piešķirta 4. kategorijas audējas kvalifikāciju; brāķēšanas un mērīšanas nodalēs mācekļem Silvijai Ozolai un Anitai But-

lerei piešķirta 4. kategorijas audumu kontrolēres kvalifikāciju; šķeterēšanas nodalēs mācekļi Antonijai Dumpei piešķirta 4. kategorijas šķeterētājas kvalifikāciju.

Sestdien, 12. decembrī, Valmieras novadpētniecības muzejā tika atklāta mūsu dzimnieca Raimonda Ciruļa un mākslinieces Anitas Kuzmas izstāde.

Sestdien DOSAAF rajona organizācijas konference mūsu rūpnicas DOSAAF komitejas priekšsēdētājs Imants Jerkins saņēma kolektīvam piešķirto Ceļojošo Sarkano karogu par 1. vietu rajonā uzņēmumu grupā.

Aizvadītajā nedēļā rūpnīcā bija ieradusies Latvijas radio muzikālo raidījumu redakcijas redaktore Aija Vimba un citi darbinieki. Viņi ierakstīja 13 dziesmas folkloras ansambļa «Daina» izpildījumā. Dziesmas skānēs turpmākajos raidījumos.

Strādājošo vajadzībām

Atbildam lasītājiem

Papildpensijas apdrošināšana

19. — remontu un celtniecības cehs — ir viens no trijiem rūpnieciskās produkcijas pakalpojumu rūpnieciskajiem strādājošajiem pret attiecīgu samaksu pēc individuāliem pasūtījumiem. Kā veic ar plāna izpildi un darbiem, staicā 19. ceha priekšnieks Zigmunds Alhimionoks.

Līdz šim viss šis pasūtīšanas process bija ļoti garš un nevajadzīgi sarežģīts. Cilvēkam, lai norīkētu pasūtījumu, bija jāiet pie galvenā inženiera, jāzīmē kalkulācija, jānāk pie manis pēc paraksta, pēc tam uz administrāciju parakstīt pavaddzīmes utt. Tika runāts par to, kā šo procesu vienkāršot, uzdotot par pienākumu galvenajam grāmatvedim izstrādāt instrukciju. Pasaīk tas ir vienkāršots, un pasūtījums, kuru summa sasniedz līdz 25 rubļiem, var norīkot uz vietas ceĥa, nemaz nebraucot galveno inženieri.

— Ko rūpnieciskās strādājošie var pie jums pasūtīt?

— Mes izgatavojam siltumnicu karkasus no koka, nelietas mēbeles — skapišus, galdus, plauktus — atkarībā no tā, vai ir to detaļas. Varam pagatavot garāžu vārtus, nelielu daudzuma — logus, durvis. Ja, piemēram, cilvēks grib pasūtīt visas durvis savai jaucelmaim māijai, tad jau mēs esam bezspēcīgi. Bet vasarnīcā logus varam izgatavot. Pie mums var pasūtīt arī cementa javu. Grūtības mums ir ar mēbeļu detaļām. Ja kāds gribētu

pasūtīt kaut vai sekciju, mums to nav no kā izgatavot.

— Bet ko visbiežāk pasūta?

— Visbiežāk — siltumnicu karkasus. Kad sākas sezona, šo pasūtījumu ir pietiekami.

— Cik pasūtījumu mēneša laikā jūs izpildāt?

— Parasti trīs līdz četrus pasūtījumus. Visi jāizpilda darba laikā. Kopš pērnā gada rūpnīca iekļāvusi individuālos pasūtījumus plānā. Arī pirms tam izgatavojām atsevišķus pasūtījumus, bet tos nācas gatavot pēc darba laika. Tagad mums ir vienotā, vai taisām durvis kādam rūpnīcas objektam vai individuālajam pasūtītājam. Darbs paliek darbs. Pēc plāna mums šogad bija jāveic darbi 3,5 tūkstošos rubļu apmērā. Tajā skaitā — jāizgatavo mēbeles par 600 rubļiem, pārējos galdniecības darbus bija jāveic par 1,2 tūkstošiem rubļu, bet remontus — par 1,7 tūkstošiem rubļu. Vienspadsmit mēnešos plānu esam izpildījuši par 3265 rubļiem. Līdz gada beigām, domāju, kopējais plāns bus izpildīts.

— Jūs minējāt arī dzīvokļu remontus...

— Jā, plānā ir paredzēts, ka mums jāremontē rūpnīcas strādājošo dzīvokļi pēc individuāliem pasūtījumiem. Te nu uzreiz jāpiebilst, ka šos darbus nav iespējams veikt strādnieku nepietiekamības dēļ. Ja pierēķina vēl, ka mums jāremontē atbrijušajās istabas kopmītnēs,

katru gadu jāuztur kārtībā četrū bermudaru telpas, tad tikai atliek pārjaukt — pa kurā laiku? Būtu ideāli, ja darba pie mums pieteikties kādi trīs pensionāri, kuri būtu ar mieru nodarboties ar remontiem. Vēl viena iespēja ir organizēt pie rūpnīcas kooperatīvu, kas remonlētu dzīvokļus, un šo darbu varētu ieskaitīt rūpnīcas plānā. Mēs savien spēkiem vien ar visu galā neietiekam.

— Cik ilgā laikā rūpnīcas strādnieks, kurš pasūtījis, piemēram, durvis, tās var saņemt?

— Pasūtījumus izpildām mēneša laikā. Citādi, ja ir rinda. Tad jāgaida kādus 2—3 mēnešus. Mēneša plānms mums sastāda galvenā mehāniķa daļa, vadoties no pasūtījumu daudzuma. Tos sīkos pakalpojumus, kuru summa nesasniedz 25 rubļus, mes nemaz plānā neiekļaujam. Tos veicam ārpus rindas, un tie ir: jāvās sagatavošana, dažādu detaļu izgatavošana, logu iestiklošana; ja kādam vajag piemēram, kartonu vai listes sazāģēt, lūdzu! Bet ja jūs gribat pasūtīt gaidu vai skapi, tad gan jāgaida ilgāk.

Ar ZIGMUNDU ALHIMIONOKU sarunājās INESE VINKLERE

Sarunu par ceĥiem, kas sniedz maksas pakalpojumus rūpnīca strādājošajiem, vēl turpināsīm. Nākamajos numuros runāsim par to, kādus pakalpojumus sniedz 12. un 17. ceĥs, kā arī par to, kā viņiem veicies plānā izpildē šajā jomā.

meklējums dažā nonāk tehniskās un sadzīves ķīmijas, līdz parfimērijas preču un kosmētikas veikalim. Piemēram, etiļnglikols, kas ietilpst dažos tehniskos šķīdumos, cilvēka organismā sadalās glikskābe. Tragiskā ir saindēšanās gadījumi ar metilspirtu, kas kļūdaini uzskatīts par etilspirtu. Šādi gadījumi plaši zināmi ārstniecības praksē. Rezultāts — pilnīgs redzes zudums.

«Eksperimentētāji» izmanto arī dažādus šķīdinātājus, tadus kā acetons, dihloretāns. Šādi saindējušies cilvēki grūti padodas ārstēšanai, jo smaga forma ķīmiski bojātas ir viņu smadzenes, nieres, sirds, aknas. Parfimērijas un kosmētikas līdzekļu lietošana rada gausākus, bet tikpat graujošus smadzeņu, aknu un kuņģa gļotādas bojājumus.

Dzerājiem neizbēgami pasliktinās fiziskā veselība. Vienlaicīgi mainās arī raksturs, mazinās gribasspeks, nabadzīgākas kļūst emocijas. Dzerājs vairs nespej bez psihātra — narkologa palīdzības atteikties no alkohola un tā surrogātiem.

Cīņa par atturīgu dzīves veidu nedrīkst atsāties. Un te arstiem ārkārtīgi nepieciešama dzerāju ģimeņu locekļu palīdzība, darba kolektīvu palīdzība un vienkārši apkarējot cilvēku palīdzība. Padomsāms: mums līdzās iet boja cilvēki!

G. GRASMANIS,
psihiatrs narkologs
V. CJACKIS,
medicīnas zinātnu kandidāts

Kas? Kad? Kur?

Līdz 30. decembrim turpinās saņšanas sacensības, vēlitas PSRS dibināšanas 65. gadadienai. Lūdzam kolektīvus neatlikt piedalīšanos sacensībās uz pēdējo dienu!

26. decembrī plkst. 10.30 DOSAAF laukumā Komunāru ielā notiks rūpnīcas starpcēĥu sacensības autovēlītībā. Dalībnieku reģistrācija līdz 11.00.

23. decembrī plkst. 12.00 notiks rūpnīcas DOSAAF komitejas prezidija sēde šautuves telpās.

Aicinām rūpnīcas strādājošos apmeklēt mūsu produkcijas 3. šķiras preču izpārdošanu, kas notiks 25. decembrim no plkst. 11.00 līdz 15.00 «Vitrium» garderobē. Ieeja no kulnārijas veikalā puses. Pārdošana — motobraucēju aizsargcepures, dekoratīvais stikla šķiedras audums, somas un veselības jostas.

Līdzjutības

Izsakām dziļu līdzjutību mūsu darba biedram **Kārlim Blāķim** sakarā ar mātes nāvi.
17. ceha kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjutību mūsu darba biedram **Skumju brīdī** esam kopā ar **Liliju Polozovu**, māmuļu smiltāine aizvadot.
Skēcētavas nodaļas 3. maiņas kolektīvs

Izsakām dziļu līdzjutību, esam kopā ar piederīgajiem un tuviniekiem, pāragri pavadot pēdējo gaita mūsu darba biedru **Jāni Straziņu**.
17. ceha kolektīvs

Sāpju brīdī esam kopā ar **Annu Laicāni**, māmuļu smilšu kalniņā pavadot.
2. ceha elektrokrāņu nodaļas 5. maiņas kolektīvs

Redaktora v. i. **H. HERCBERS**

Nelaieme nenāk viena

«Nelaieme nenāk viena» — šo se no parunu var attiecināt uz ikvienu, kas nokļuvis alkohola gūstā. Cik bieži nākas dzirdēt visai banālo stāstu: dzerā tāpēc kā visi, bija jāntrs un dzīvespriecīgs, draudzējās ar pudeli un uzskatīja, ka šī draudzība sagādā prieku, nevis ļaunumu.

Kad tad rodas ļaunums?

Tiesi tajā brīdī, kad patieso dzīvi aizstāj dzeruma dvinga. Darbs un pienākumi aizvirzās otrajā plānā. Apkārējies cilvēki un tuvinieki, kas nepiedalās dzīrošanā, kļūst garlaicīgi un neinteresanti. Veidojas savs noteikts pastāvīgu vai nejausū pazīņu loks, kopīgi alkohola meklējumu un žūpošana. Tas ir viens no iespējamiem alkoholiisma — brīvprātīgi iegūtas slimības — sākuma modeļiem.

Bet aiz katra no šiem modeļiem — konkrētu cilvēku neizdevusies dzīve.

S. piedziņa vienštā kādā no senām glezniecīmas Latvijas vietām. Bernība pagāja bezpūrijā, 12 gadu vecumā viņš pirmo reizi pagāršoja pašcināto. No pirmā maika aizrāvas elpa, acis sarīesās asaras. Bet pēc dažām minūtēm tā savādi sagriezās galva, vairs nekadējās kājas. Beidzot arī viņš vareja līdzināties pieaugušajiem!

Smieklīgi bija skatīties uz tēvu, kad viņš nespeja pīecieties no galda, nesaprotama bija mātes bārsānās un asaras. 16 gadu vecumā viņš jau regulāri skrēja uz kaimiņu mājam, kur par palīdzēšanu norēķinājis ar pašcināto. Skola ar tās prasībām, kad mūždien jābūt uzmanīgam, kļuva par nepatīkamu pienākumu, stundās bija grūti koncentrēties, izejaszās nepalika prātā. 17 gadu vecumā «mezg kādē» sāka ticēt galva, reibuma zuda atmiņa, pēdējāgi nopūda urins. Kāda vareja būt rūpna par dienestu Padomju Armijā? S. piedāvāja ilgstošu narkoloģisku ārstēšanos.

Pēc PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekreta pieņemšanas par pasākumiem cīņas paspīrināšanai pret žūpbu un alkoholiismu, kandzās tēcināšanas izskāušānāi žūpbā radās zināmas grūtības. Samazānāties spirtoto dzerēnu daudzums un sortiments. Bet, it kā spīējot dekretam, palielinājās kandzās, alkohola surrogātu patēriņš.

Agrāk kandzās aparāti parāsi bija ļaunnieku īpašums, bet šobrīd kandzā iekaro pilsētu ielas un kvartālus. Iedzīvotāji sākuši pirkt daudz vairāk cukura.

Kandzās tēcinātāju vidē vada pārliecība, ka viņi ražo «tīru produktu», kas deg šā vārda tiešā nozīmē un ātri reibina. Tas ir maldīgs priekšstats. Kandzā satur ne vien etilspirtu, bet arī piemaisījumus — tā dēvētās fūzeļļas. Atkarībā no ogļhidratu rūgšanas sākotnējā produkta un kandzās dzīšanas apstākļiem fūzeļļā sastāvs nav vienādīgs. Tie ir propilspirts, amilspirts, izoomilspirts, izobutilspirts, turfurilspirts. Fūzeļļū sastāvā ietilpst arī esteri, toksiski aļchēdi. Katrs no piemaisījumiem noteiktā koncentrācijā ir nāvejošs.

Propilspirts ir nāvejošs, ja iedzer 100 gramu. Amilspirts — 10 gra-

Atturība — dzīves norma

mu devā. Furfurols — 30 gramu devā. Un tikai tāpēc, ka piemaisījumi kandzā nesasniedz letālu koncentrāciju vienreizējā lietošānā, dzerāji neapziņoti boja tūlīt, bet sevi lemi ļemā paspīcināšanai.

Bet ir arī otras problēmas aspekts. Kandzās dzīšanai no pārtikas fonda tie izņemti dažādi lauksaimniecības produkti. Turklāt ekonomiskos zaudējumus vēl papildina dzerāju darbspēju zudums.

Inženieris M. ļģri nebedājas, kad viņu pameta sieva. Turklāt visi nesaprotams viņam šķitā iemesls, kas sievu kopā ar mazo meitņu spieda pārcēlties pie vecākiem. Bet iemesls bija vienkāršs: lai mazinātu «saspīdinājumu» pēc darba vienu, M. rādās vajadzība iedzert vienu divas glāzes kandzās. Gan ļēti, gan efektis iespādīgs! Bet kad sieva mēģināja izmest kandzās dzīšanas aparātu, kurā bija ieregul-dīta visa M. inženiera radošā doma, un bija jāizvēlas viens no diviem, viņš nolēma nešķīrties no savas bezpūrijas jaunības. Un sāka rīst vietuilības dienas. Turklāt bija tālu «bedās», kas «jāslicina».

Tiesa, pēc kāda laika draugi pamanija, ka jāutrā vira gaita kļuvis šļūcoša, rīcība — vienveidīga, stereotīpa. Kad rokas un kājas atcēlās klausīt, M. meklēja palīdzību pie ārsta. Diagnoze bija viennozīmīga: alkohola polineīris.

Kandzās dzerājiem vērojamas sarežģītākas alkoholiisma izpausmes formas. Un tās norit daudz smagāk, bieži neatgriezenisku organisma bojājumu cēlonis. Bet žūpbā to grūti ieskaidrot. Acstu brīdīmājumī paliek bez atbāds. Alkohola